

Postbus 36
1780 AA Den Helder

Drs. F. Bijlweg 20
1784 MC Den Helder

www.denhelder.nl
info@denhelder.nl

0223 67 12 00
fax 0223 67 12 01

De gemeenteraad van Den Helder
Postbus 36
1780 AA DEN HELDER

datum: 14 september 2009
kenmerk: AU09.05846
afdeling: Rekenkamercommissie
contactpersoon: mw. drs. A. Scherer
telefoonnummer: 0223 67 83 54
bijlagen: Rapport "Op weg naar een beter subsidiebeleid"
onderwerp: Aanbieding onderzoeksrapport Rekenkamercommissie.

Geachte heer, mevrouw,

In 2005 heeft de gemeente Den Helder gekozen voor het instrument van Beleidsgestuurde Contractfinanciering (afgekort BCF). De keuze voor dit systeem werd ingegeven door onvrede met het meer aanbodgestuurde systeem van budgetfinanciering. De gemeente wilde een omslag maken naar een meer vraaggestuurde vorm van financiering. Dit zou moeten leiden tot een betere aansluiting tussen hetgeen de gemeente met haar beleid wil bereiken en het aanbod.

Nu de gemeente een aantal jaren de BCF-benadering in haar subsidiebeleid heeft gehanteerd, heeft de Rekenkamercommissie besloten om te onderzoeken hoe de gemeente maar ook de subsidieontvangers de doelmatigheid en doeltreffendheid ervan ervaren.

Het onderzoek is gestart met een documentenstudie. Omdat bij dit onderzoek de nadruk is gelegd op de ervaring die zowel de gemeente alsook de subsidieontvangers met deze nieuwe methode hebben, zijn vervolgens diverse interviews gehouden. Van de vijftien organisaties die voor hun subsidie te maken hebben met de Beleidsgestuurde Contractfinanciering, hebben 12 gereageerd op onze uitnodiging. Aan de kant van de gemeente zijn gesprekken gevoerd met de verantwoordelijk wethouders, beleidsmedewerkers en een aantal raadsleden van de commissie Maatschappelijke Ontwikkeling. Het hieruitvolgende conceptrapport is voor hoor en wederhoor voorgelegd aan de ambtelijke organisatie omtrent de juistheid van de feitelijke bevindingen. Hierna is het rapport aangeboden aan het college van burgemeester en wethouders voor een bestuurlijke reactie. In de bijlage treft u het eindrapport "Op weg naar een beter subsidiebeleid" aan.

Op de vraag of BCF nu een doeltreffend instrument is kan geconcludeerd worden dat het wel heeft geleid tot een doeltreffender subsidiebeleid waar het gaat om het formuleren van opdrachten en het maken van afspraken over te leveren prestaties. De vereiste verantwoordingsinformatie lijkt echter nog onvoldoende te zijn afgestemd op de verschillende organisaties, waardoor kleine organisaties wellicht onnodig zwaar worden belast. Daarnaast wordt de doeltreffendheid ook negatief beïnvloed door het gebrek aan aandacht voor signalen uit het veld, waardoor subsidies vooral verstrekt worden op basis van wat voorheen gebruikelijk was. Er is te weinig aandacht voor tussentijds overleg en bijsturing met de subsidieontvangers.

Op de tweede vraag, of BCF een doelmatig instrument is, is de Rekenkamercommissie van mening dat het BCF-subsidiebeleid in opzet een goed instrument is. Echter de wijze waarop het nu wordt uitgevoerd leidt niet tot het gewenste resultaat. Met name het ontbreken van een samenhangend beleidskader en een duidelijke fase van vraagverkenning is hier debet aan.

Aan ruimte voor onderhandeling ontbreekt het nog binnen het BCF-traject, zodat er nog geen sprake is van een volwassen opdrachtgever-opdrachtnemerrelatie tussen de gemeente en de maatschappelijke organisaties.

Naar aanleiding van deze bevindingen heeft de Rekenkamercommissie een aantal aanbevelingen opgesteld. Deze hebben we onderverdeeld naar aanbevelingen ten aanzien van beleid, uitvoering of verantwoording.

Beleid

- Het college en de gemeenteraad moeten gezamenlijk werken aan meer samenhang in het beleid op het terrein van Zorg en Welzijn. Beleidsdoelen en beleidseffecten moeten voor langere tijd worden vastgesteld in, bij voorkeur, de programmabegroting. En nieuw of aanvullend beleid moet aansluiten op bestaand beleid en beleidsdoelen.

Uitvoering

- De gemeente moet een duidelijke fase van vraagverkenning in het BCF-traject inbouwen. Dit kan door middel van periodiek behoefteonderzoek, maar ook door structureel overleg met maatschappelijke organisaties. Dit overleg moet losstaan van eventueel lopende contracten en de voortgang daarvan.
- Signalen uit het veld moeten te allen tijde de politiek kunnen bereiken. Ambtenaren mogen in beperkte budgetten geen reden zien om signalen buiten de politiek te houden. Het is aan het college en uiteindelijk aan de raad te bepalen of een signaal serieus wordt genomen en er nieuw beleid moet worden opgezet. In dat geval is het ook aan de politiek om extra budget te vinden of op ander beleid te bezuinigen.
- Binnen de subsidierelatie moet ruimte zijn voor onderhandeling. De gemeente moet minder vooraf vastleggen in de opdracht en meer ruimte geven voor eigen inbreng van de organisaties.
- Gemeente en organisaties moeten gezamenlijk komen tot meer outputgerichte prestatie-indicatoren. Organisaties moeten daarbij hun rol als opdrachtnemer serieus nemen en initiatief tonen door zelf met voorstellen voor prestatie-eenheden te komen. De gemeente moet op haar beurt openstaan voor onderhandeling hierover.
- Gedurende de uitvoering van de contracten door de subsidieontvanger moet de gemeente intensiever contact met hen onderhouden, niet alleen over de manier waarop het contract wordt uitgevoerd (reageren op tussentijdse rapportages), maar ook om na te gaan of ontwikkelingen in het veld niet tot tussentijdse aanpassing van de opdracht noodzaken.
- Er moet aandacht zijn voor verdere professionalisering van beleidsmedewerkers.

Verantwoording

- De gemeente moet bij de eigen accountant nagaan of het noodzakelijk is dat (alle) organisaties die nu met haar een BCF-subsidierelatie hebben, een accountantsverklaring afgeven op hun eindrapportage. Dit vereiste staat los van BCF en is zeker voor de kleinere subsidieontvangers buitenproportioneel.

as/mpv

Hoogachtend,
de voorzitter van de Rekenkamercommissie
namens deze,
de secretaris van de commissie,

A. Scherer